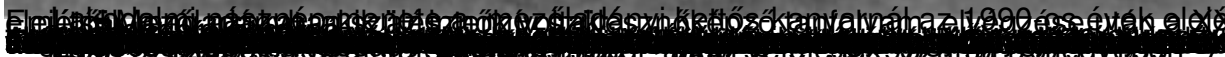

Nemcsak az egészségügyi intézmények hiányoztak, sőt a képzett bábákból is igen kevés volt, különösen az országnak ezen a fertályán. Nagy szükség volt tehát az öregasszonyoknak nevezett bábákra is, akik az egyház belső embereinek számítottak és minden keresztelőn részt vettek. A XIX. század közepétől, végétől voltak úgynevezett cédulás bábák is. Nekik sem volt végzettségük, de a falusi vezetők feleségeinek szülésénél az eredményes közreműködés után úgynevezett cédulát, engedélyt kaptak, hogy mint bábák működjenek a faluban. Őrmezőben is ilyen bába volt az emlékezet szerint.

"Az 1876. évi XIV. törvénycikk elrendelte a városok és a nagyobb községek orvostartási kötelezettségét, valamint, hogy az 1500 lakost elérő községek kötelesek szülésznőt tartani. Erre annál is inkább szükség volt, mivel a szülések - kórházak hiányában - otthon történtek. Ám a bábák száma is kevés volt. Szabolcs vármegyében 1890-ben 122 szakképzett és 61 cédulás bába dolgozott. 1936-ban még mindig csak 257 volt a (képzett) bábák száma.⁶⁹ Órladányban és Őrmezőben csak az egyesülés után 15-20 év múlva állt szolgálatba az első képzett bába, jóllehet az egyesült település lélekszáma Endessel együttesen sem érte akkor el az 1100 lakost.

A XX. század elejétől a képzetlen bábák működése fokozatosan visszaszorult, de Órladányban és a vele egyesült Őrmezőn egy ideig még tartották magukat. Az 1920-as évektől azonban már csak azok lehettek bábák, akik elvégezték az előírt szaktanfolyamot, illetve az 1920-as évek végétől azok, akik eredményesen befejezték Debrecenben az 1 éves speciális felkészítő tanfolyamot és oklevelet is kaptak. Az 1950-es évek elejétől pedig megkezdődött a 2 éves intenzív szülésznőképzés, majd az 1960-as évek végétől a szülésznőképzés is egészségügyi főiskolai keretek között történik.

Year	1960	1965	1970	1975	1980	1985
60,1	47,6	5776				
36,3	38,8	7596				
38,0	35,9	8779				
39,1	32,8	4155				
22,8	23,2	3109				
24,4	20,4	3606				

Érdemes a táblázat adataihoz megjegyezni, hogy 1950 és 1955 között, majd 1960 és 1965 között a társadalombiztosítás kiterjesztésével, az egészségügyi ellátás és ezen belül az anya és csecsemővédelem alapjainak megerősítésével, s nem utolsó sorban a kórházi szülések általánossá válásával magyarázható a jelentős javulás. Ugyanakkor a művi vetélések száma az 1956. évi engedélyezés után sajnálatosan meredek emelkedési irányt vett. Az 1955 és 1985

közötti három évtizedben a művi vetélések miatt 33,5 ezer gyermek - tehát két Kisvárdra vagy nyolc Dombrád nagyságú település népessége! - nem láthatta meg a napvilágot természetes körülmények között, s elvesztek a nemzet számára.

Mezőladányban a Központi Statisztikai Hivatalnál vezetett adatok 72 szerint 1901-1968 között az élve születések átlaga az alábbi volt:

- 1901 - 1917 között 35,2 gyermek/év
- 1917 - 1933 között 41,1 gyermek/év
- 1934- 1950 között 31,5 gyermek/év
- 1951 -1968 között 30,2 gyermek/év

Azóta - bár pontos mezőladányi kimutatásokat erre nem találtam - sajnos ezek a születési adatok tovább romlottak, ami hitelesen mutatja a művi vetélések káros hatásait és a nemzetfogyás káros folyamatát is.

Említsük meg, hogy a II. világháború utáni mezőladányi népszámlálási adatok is a lassú fogyást tükrözik. A teljesség igénye nélkül nézzük a Statisztikai Hivatal által nyilvántartott népességi számadatokat:

Időpont	Népszámlálási adat /fő/
1910	901
1949	1220*
1960	1340
1965	1074
1970	1136
1980	1104
1990	969
1993	947
1998	1008

* jelenlévő népesség

Látható, hogy az erőszakos téeszesítés és a paraszti kilátástalanság miatt 1960 és 1965 között sokan elvándoroltak a faluból. A csökkenés csaknem eléri a 300 főt, ami egy ilyen kis településnél csak nehezen kiheverhető. Az úgynevezett rendszerváltás után 1990-ben egy újabb csökkenő hullám adódott, majd a munkanélküliség miatt érzékelhető az igen lassú visszaáramlás is. S ami a statisztikákból sajnos nem derül ki, a mezőladányi - és a térségbeli települések - lakosságának belső struktúrájában erőteljes és kedvezőtlen tendenciák tapasztalhatók, ami a XXI. század szociálpolitikai feszültségeit is előrevetíti.

